

Lo Catalanista

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Calderón, 36.

Representació Administrativa á Barcelona

Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell. 2 rals al mes.

Fora. 8 " trimestre.

Un número sel. 0'20 ptas.

Anuncis á preus convencionals.

BENVINGUDA

Benvingut siga l' Orfeó Catalá lo próxim dimecres, diada de la Verge de Montserrat; benvingut siga pera cantar los sagrats cants litúrgichs ab la magestat y grandesa ab que's cantavan en la etat d' or de la Iglesia, ben vingut siga pera cantar armonizadas ab lo més delicat sabor artístich las cansonetes de la terra, aquellas cansons que 'n mal hora encalsadas per las sensuales coblas flamencas que 'ns portá 'l vent de ponent, tingueren de refugiarse á nostras montanyas ahont ab carinyós dalé las han anadas á buscar los insignes fills de la patria, Pedrell, Alió y altres mestres, y que tan amorosament engalanadas y tan xamosas las presenta lo incomparable mestre del Orfeó; en Lluís Millet.

La religió y la pátria estarán de festa en aytal diada, la Confraria de la Verge de Montserrat establerta en aquesta població y lo Centre Catalá s' han juntat pera honrar á sa comú Patrona la Perla de Catalunya; la Fé y la Pátria unidas festejarán á sa Regina; Fé y Pátria unidas y enllasadas en un sol pensament, en una sola vóluntat; Fé y Pátria, sentiments generosos y nobles pels que batogan ensemps tots los cors dels bons fills d' aquesta terra, porque comprenen que no s' estimaría degudament á Deu sens estimar la Pátria que Ell 'ns ha donat, ni s' estimaría á la Pátria sens estimar á son omnipotent autor.

Lo nom de Montserrat ompla 'l cor de joya á tots los catalans; allí hi ha 'l trono de la Verge Santíssima, allí hi ha lo palau de Nostre Regina, d' allí s' escampan per Catalunya totes las sanitosas influencias, d' allí, de la cort de nostra Soberana s' escampa lo suau oreig celestial que despedeixen las santas tradicions religiosas de nostre patria, d' allí s' escampan los suaus perfums de las herbas boscanas y d' allí reb aqueixa espec e de consagració la xamosa verdor dels boixos y 'ls argentins refilets del rossinyol, y aquesta sanitosa influencia que s' escampa per tots los pobles de Catalunya, portada com aromática essencia per los innombrables pelegrins que continuament van á flectar sos genolls als pens de nostra Madona, es la que en lo dia de sa festa fa esclatar los sentiments de Fé y de Pátria y d' amor á la Excelsa Regina honrantla ab extraordinaria festa com enguany á si Deu plau, la honrará Sabadell vessant en honra de Maria las fonts mes cristallinas de l' art y la poesia de Catalunya.

Ben vingut siga l' Orfeó Catalá y siga son pas per Sabadell de gloriosas recordansas, ben vingut siga l' Orfeó Catalá y avivison pas per Sabadell lo bon gust y la serietat en los sagrats cultes y lo sentiment artístich y catalanesch en nostres esplays populars.

Sigui la festa de dimecres, gloriós tribut de filial amor de la ciutat de Sabadell á la Patrona de Catalunya; siga un sospir d' esperansa dels fills d' aquesta ciutat que com á bons fills de la patria catalana, dirigeixin á la Excelsa Madona pera alcansar de la Divina Omnipotencia la deslliuransa de nostre estimada Catalunya, del ignominiós jou d' oprobis á que está junyida, pera que s' estronqui prompte lo riu de llágrimas que tantas mares vessan per sos estimats fills arrancats injustament de sos brassos y llensats á terras llunyanas á perdre la salut y la vida.

Siga la festa de la Verge de Montserrat á Sabadell, sanitó exemple pera que totes las poblacions de Catalunya entonin á chor en aytal diada himnes d' amor y sospirs d' esperansa, fets los ulls en los marlets de Montserrat, centre de nostres amors y centre de las esperansas de la Patria Catalana.

QUINTILIA.

SECCIÓ POLÍTICA

Continua per aré la situació conservadora ab la interenitat del primer dia, encare que s' haigin conferit lo poder al general Azcárraga.

Tot s' aguanta per un fil; los generals en jefe de las colonias, desgraciats com sempre, s' aguantan perquè s' aguanta 'l ministeri; los ministres, escampats altra vegada pels balnearis del Nort de Espanya, seguint lo ditxo aquell que diu: «Vesten si te 'n vas Anton, que 'l que 's queda ja ,s compon», están arrapats a la cartera y fins no fent res y sent gent inútil, no se 'ls treu del puesto per no sotraquejar la situació que avuy está tan primparada.

La unió conservadora no 's verifica ni ha medi de verificarse mentres formin dintre 'l partit certs personatges qu' han fet necessaria una cuidadosa y moralisadora selecció y aixís van las cosas, tot embastat ab un elàstich, com si estessim sense govern, ja que estém sense criteri concret en cap dels assumtos que 'ns amenassan.

Y mentres duran aquestas tan especials com inesplicables circumstancias en que 'ls uns per respecte a la memoria de 'n Cánovas no volen cambiar de sistema ni de política; los altres per respecte a la decencia y a la moralitat no volen efectuar una unió que tal una vida amistansada, y 'ls lliberals, estemordits, sense esma ni criteri, ni programa fugen del poder com 'l gat de l' aigua calenta, 's van cobrant las contribucions, 's van fent llevas horribles, van tornant malalts y esguerrats los minyons de Cuba y Filipinas y creix a passos de gegant la miseria y la ruina per tots los cantons de aqueixa desgobernada Espanya.

Y tot aixó en mitj de la indiferencia gubernamental mes incomprensible, com si no fos cosa seva l' arreglo dels interessos públichs, l' acabament de la guerra, la salvació del pays.

Verdaderament sembla que vivim en un pays d' idiotas.

Ha arribat ja a San. Sebastián lo nou embaixador dels Estats Units Mr. Woodford a qui ha rebut lo ministre d' Estat.

No se sab encare lo dia que 's dedicará a entaular la série de reclamacions que 'ns han d' acabar d' arreglar la pobra Hisenda espanyola.

Pel que pugui ser, sembla que ab tot y las promesas fetas, s' ha carregat un bon xich la contribució territorial a fi de que n' hi haigin per tots los que 'ns demanin.

Es alló que diuen; quan convé s' han de treurer diners d' allá about no 'n rajan.

Bon pervindre nos espera als contribuyents espanyols.

De mica en mica 's van posant las cosas a l' altura de nostra paciencia.

En Morlessin, lo célebre secretari del difunt President del Consell de Ministres, ha dimisit lo càrrech que desempenyava actualment al costat del general Azcárraga.

L' héroe de la font del Gat de Barcelona, lo perseguidor dels catalanistas y causant del rebombori ab motiu del Missatge al Rey de Grecia de quals resultas *La Renaixensa* encare no pot viure a Barcelona, n' ha fet un altra de las sovas.

Acostumat á sens dubte ser un petit dictador en vida de 'n Cánovas no s' ha pogut conformar ab aquesta interinitat abrumadora que 'l lligava de brassos impossibilitantlo d' exercir sas grans facultats de *favorito*.

Espantat de la selecció que va acostantse, pesi á qui pesi, ha preferit ell mes seleccionarse, avants de que ho fessin los encarregats de purificar l' admósfera conservadora.

Coneixedor de las cosas politicas per lo molt qu' ha estat ficat en aquestas petitesas, devia saber que á més de 'n Romero, en Navarro Reverter, 'l duch de Tetuán y en Castellano, també ell, ab tot y sa insignificació, corria perill de véurers apartat del partit conservador lo dio que sigui un fet la unió tan bescantada.

Ha fet be de saugrarse ab salut l' aixerit dispensador de gracias y mercés en temps d' en Cánovas.

L' antich criat ha après la manera de presentarse á tall de personatge.

Ab tot y la censura que s' exerceix á l' Habana ab los diaris, malgrat la escassa llibertat d' impremta de que alli com aquí segons per que 's disfruta, tal deu ésser la admósfera d' immoralitat que hi campeja que hi ha hagut periódich que s' ha atrevit á denunciar rigurosament una série d' indecencias que cometen los que trafican ab l' exércit, vestuari, manutenció y altres rams de las Antillas ab tot y 'l perill que corria ab tals denúncias.

L' autor del escrit ha sigut pres *incontinenti* y denunciat lo periódich, pero ha traslluhit lo suficient perque 'ns poguém formar càrrech del estat de cosas que alli impera.

La immoralitat, lo frau, l' escàndolare com sempre, arrela en la Isla de Cuba.

Ni l' estat actual d' aquella colonia sufrint las brutalitats d' una guerra fraticida, promoguda en gran part per aquesta immoralitat escandalosa tan genuinament castellana, ha pogut posar un fré á tants desalmats com per allí medran mentres los pobres soldats van regant ab sanch los camps de Cuba y tornant al seu pays, malalts, esguerrats per tota la vida.

A Filipinas, Deu sab lo que hi succeeix á aquestas horas, pero basta y sobra saber que 'l mateix general en jefe ha colcat un número tal de nebots en bons empleos que es allí moneda corrent anomenarlos los *sobrinos del Capitán Grant*.

Per tot se respira la mateixa admósfera de patriotisme y desinteaés, mentres va esclatant ab mes forsa cada dia la insurrecció cubana y Filipina.

Y per portar la pau d' una vegada, per administrar degudament los interessos d' uns y altres, teum gent al poder que no coneix las necessitats de las colonias, ministres mitj interins que res los fa la cosa pública en vista del desgabell del partit que'ls aguantava, que redactan decrets de reformas que no 's cumpieixen ab tot y darse per pacificadas provincias enteras de la isla de Cuba; en una paraula qu' estém en lo millor dels mars possibles y que 'ns queixém per vici y sols per vici.

¡Com deurá estar la cosa pública que 'n Sagasta no vullgui encarregarsen ab tot y la gana dels liberals d' última fila!

Gangas del regionalisme

Molts jornalers que son instruhidets parlantlos de politica diuben: no 'm vull ficar en rés; com que no pago res, no necesito tenir mals de cap.

En quant al segon concepte si compreguessin, que si 'l diuhen de bona fé, están en un gran erro, no 'l repetirían com fan, no 'l farien práctic; sino que acudirían á defensar los principis que no 'ls permetirían viure enganyats.

¡Lo jornalero no paga res! Prohemho.

I.

Instalat lo regionalisme no hauría de satisfacer l' odiós tribut de sanch anomenat la quinta. ¿No li diu res al cor y á la butxaca aquesta supressió? Vol pagar contribució més crescuda que la que li imposa lo centralisme fentli donar sos fills?

Deixem apart lo medi que hi ha pera lliurarlos, donchs que rars son los cassos que un jornalero puga economisar los *trecentos* duros que s' exigeixen.

Apoyar lo jornalero ab sa indiferencia los sistemas centralistas que volen quintas ó acudir á defensar lo regionalisme que las aboleix, preguntém al jornalero, ¿lo regionalisme no t' ofereix una crescuda ganga?

II.

Lo regionalisme te escrit en son programa: no hi haurá consums. Lo jornalero com que no li passa lo Municipi papeleta creu que no paga dit tribut. Vejém si viu equivocat. Considerant que sa familia consta de cinch idividuos, que conti si cada dia estalviaria per sa alimentació.

de pa.	15 céntims.
de ví.	5 »
d' olí.	5 »
de bacalla.	3 »
de arrós y fideus.	5 »
de petroli.	5 »
de sabó.	2 »
de etz., etz.	10 »

Total. 50 céntims.

que multiplicats per 365 dias que te l' any resultan 182'50 pessetas d' economías.

Torném á preguntar al jornalero ¿es aquesta cantitat una bona ganga que t' ofereix lo regionalisme?

Y 's comprén més que *si ho es* al reflexionar que dins deu anys aquesta familia jornalera que preném per tipo, no fent guanyar res á las economías tindria un capital de 1825 pessetas en un recó de calaixera. ¡365 duros! ¿Se 'ls pot veurer may ab los sistemas de governs coneguts avuy dia?

III.

Si aqueix estalvi se 'ns presenta tant alt á un jornalero, ¿que tal es en las familias més acomodadas? ¿Exagerarem al afirmar que seria lo doble, tríple, segons las fortunas?

No fa molt temps que una senyora d' una familia molt coneguda meva que viu a Barcelona 'm digué: sempre 'ns parlas de regionalisme, concretans un punt que poguém compendrer que 'ns será ventatjós. A mitj explicarli que haventhi la contribució de consums no hi hauria burots, se vendria lo ví pur y barato, aixís com s' hi menjaria la viram, ous, cassa peix... 'm digué prou: ja m' ha fet obrir los ulls de la inteligencia: no estalviaria 80 duros al any com ha afirmat sino més del doble.

Me prometé ella, y los demás, que ja podia tenir per cert, que desde aquell instant lo Regionalisme tindria de tots ells uns constants propagandistas.

VICENTS PLANTADA Y FONOLLEDA.

Mollet del Vallés.

L I T E R A T U R A

A LA CAMPANA

Si algun objecte vestit ab la materia sembra tenir una anima á dintre, una ánima que parli, que plori, que canti y que sospiri, ets tu oh campana!; tu, que ab la veu de bronzo remous en lo cor del home las alegrías y las tristezas més intimas, aquellas que no traspúan á fora guardadas en en los fulls arracerats de la quietut més fonda.

Sospesa al cim del campanar, voltada sempre de núvols, de llum, de serenitas y d' estrelles, á tota hora respiras aquella santa soletat de las

alturas, feta de gassas d' eter, ahont las veus no hi arriban y arriban los sospirs; ahont la paraula no hi puja y las pregarías hi volan; ahont las ànimas hi passen al lliensarse á seguir la ruta espiritual de son romiatge invisible; sola allí enlayre, voltada de flors d' escletxa obertas de cara al cel, de flors regadas pel mateix petó dels núvols y voltada de remolins de falsías xisclant á ton entorn com vol d' esperits malalts, vius la vida del ayre, te nodreixes de soletat y quietut y 't bronzejas de la puresa que 't volta. Ton cor tant sols respira las cançons virginals fetas de sorolls d' espay, y verges las tornan al home, que las escolta baixar abrassadas ab las veus de la Natura.

Lluny de tot lo del mon, lluny de las passions petites, lluny del fanch de la terra, no parlas més que en los moments mes solempnas. No parlas més que quan te d' alsarse l' ànima y corra vers á llum del ideal quan brota una nova flor en l' aspre jardí dels homes, quan lo plor te de regar alguna tomba, quan l' esperit fuig del cos, quan lo cor s' enfosqueix, quan se té de resar, d' invocar y de sufrir... allavoras tú parlas y la teva veu va seguint los tristos batements y 'l compás misteriós de las veus ofegadas; lo teu batall acompanya la negra professó dels endolats del mon, que s' abrigan de fosca per amagar la seva tristesa.

Tant sensible ets, ah campana!, per tot lo que 't rodeja, tant hermosa tens l' ànima, que sempre la teva veu respon als sentiments que 'l temps t' ensenya. Si 'l cel es blau, seré y brodat de núvols y extén la cortina alegre, la teva veu vibra allí enlayre com copa d' or batent sobre cristall de roca, com soroll d' aygua gotejant sota volta de plata, si 'l cel es gris, extés com mantell de dol sobre la plana, la teva veu 's torna fosca, 'l teu cant es mata y somort y com un sospir s' apaga dintre de tú mateixa; quant xiscla 'l vent al passar per las escletxas del teu trono, la teva veu segueix al vent y ab ell s' envola, com crit d' esglayadora agonia, á corre despíetat, á aixordar las orelles de las plantas, y á udolar sota las naus de las ruínas; á entrar á las mateixas tombas, confós lo teu crit ab lo xiscla neguitós de la ventada. ¡Qué trista 't queixas al sentir caurer la pluja sobre la teva esquena de bronzo! ¡Qué alegre que 't despertas ab la claror del dia! ¡Qué melangiosa sospiras al sentirlo morir darrera de las montanyas!

Quan los teus fills te demanan que'ls alentis, ¡ab quín dalit respiras lo vent de guerra que 't volta, y com retona 'l teu crit de banda á banda de pátria! La teva veu es allavoras un cant d' entusiasme, un ay! neguitós d' alerta, un vibrant tramolor rebotent per las serras, y trobant un eco en cada pit, la sublim invitació á la marxa de victoria, y la promesa cantada de santa independència.

Oh campana! Grandiosa ets si tocas á mal temps: sembla que 'ls nú-

vols se revolquin sobre teu y 'ls trons vulguin ofegar lo teu crit; solemne si estás callada sondejant la gran nau misteriosa; enigmática y trista al comptar las horas de la vida que s' escorran incansables; y grant ets sempre: grant quan sospiras, grant quan cantas ó parlas, y grant quan callas.

Gran ets sempre; pero may las tevas queixas de bronzo arriban al fons del cor com quan tocas á oració. Mirante 'l dia, que mor després de nuvoladas encesas, veyant lo sol enfonzanze poch á poch voltat de gasas, sentint la terra adormirse uo se ab quina emoció pregas per aixís fer pregar als que t' escoltan. Cridats per tú, en aquella hora dolcíssima, compareixan tots los recorts de la vida, en llims confosos se veuen anar passant las esperansas borradas, en professó disfumidas s' escorran los desenganys y passen mults de vergonya; cridat per tú, l' anyorament se desperta de tot lo que es lluny y s' estima, de tot lo que s' ha perdut, de tot lo mort altre temps; dridats per tú en lo buyt de la indecisa claror, s' abraça tot lo que plora y sofreix, s' abraçan tots los somnis esborrats; crida per tú, tot resa en la gran Naturalesa.

Resa 'l dia que mort, la terra que s' adorm, l' home que calla, y 'ls estels que allí enlayre puntejan sobre teu, mirante tremolosos.

SANTIAGO RUSIÑOL.

(Del llibre *Oracions*, acabat de publicar.)

Textos de la Sagrada Escritura

AB LOS QUALS SE POT PROBAR QUE Á CATALUNYA S' HA DE PREDICAR EN CATALÁ.

1.—Sant Pau predicava en la llengua y dialectes dels païssos que recorria.—«Dono gracias á Deu, deya als Corintis, porque parlo vostra llengua (ó dialecte).»—*Gratias ago Deo meo quod omnium vestrum lingua loquor.* (1 Cor., XIV, 18).

Ell mateix deya: «En l' Iglesia més m' estimo dir cinch paraulas de modo que sigui entés, é instrueixi als demés, que deu mil paraulas en llengua extranya.»—*In Ecclesia volo quinque verba sensu meo loqui, ut et alios instruam, quam decem millia verborum in lingua.* (Ibid., 19).

2.—«Foren tots umplerts del Esperit Sant, y varem començar á parlar en diferents llenguas, las paraulas que l' Esperit Sant posava en la seva boca.»—*Repleti sunt omnes Spiritu San-*

cto, et ceperunt loqui variis linguis, prout Spiritus Sanctus dabat eloqui illis. (Act., II, 4).

«Cada hu dels que 's trobavan á Jerusalem (los quals eran de diferents provincias) sentia predicar als apostols en la seva pròpia llengua.»—*Audiebat unusquisque lingua sua illos loquentes.* (Act., II, 6).

3.—«Jo parlaré ab altres llenguas y ab altres accents á aquest poble.»—*In alis linguis et labiis loquar pspulo huic* (Isp., XXVIII, 11).

«Parlarán (los predicadors de la meua paraula) novas llenguas.»—*Linguis loquentur novis.* (March., XVI, 17).

No hi ha llenguatge, ni idioma, en los quals no hagin fet sentir la seva veu» (los ministres del Evangeli).—*Non sunt loquelæ, neque sermanes, quorum non audiantur voces eorum.* Psal., XVIII, 4).

NOVAS

—Molt notable promet ser la festa de dimecres en nostra població, dedicada á la Verge de Montserrat per la «Cofraria de la Verge» y 'l «Centre Catalá», contant ab la cooperació de institució tan catòlica y patriòtica com l' «Orfeó Catalá» de Barcelona. Vegis l' ordre dels festeigs:

A dos quarts de vuyt del matí, se donarà comens á la Festa ab Missa de Comunió general, repartint lo Pá dels Angels, després de plática preparatoria, Mossen Ignasi Fontdevila.

A deu horas, divinals Oficis, cantant la Missa lo celebrat «Orfeó Catalá», haventse encarregat del Sermó Mossen Gayetá Soler.

A las tres de la tarde, tindrà lloch un concert, lo quin s' executarà baix lo següent triadíssim program:

Primera part: *Lo cant de la senyera*, per las tres seccions, Millet.—*La Balanguera*, (cançó popular mallorquina) per las tres seccions, Noguera.—*L' Emigrant*, per la secció d' homes, Vives.—*Lo noy de la mare*, (cançó popular) per la secció de noys, Comella.—*La ploma de perdin*, id., per la secció d' homes, Comella.—*Lo cant dels aucells*, id., id., Millet.—Solo per Na Emerenciana Werle, professora de cant del Orfeó.—*Madrigal*, per las seccions de senyoretas y tenors, Palestrina.—*Gloria*, de la missa «O quam gloriossum» per las tres seccions, Victoria.

Segona part: *Los pescadors*, per la secció d' homes, Clavé.—*La filla del marxant*, (cançó popular), Vives.—*La oració del matí*, per la secció de noys, Berlioz.—*La verge bressant*, per la secció de senyoretas, Cèssar Franch.—*Joventvolas*, (cant de joventut), per la secció d' homes, Millet.

—*Sant dillunts*, per la secció d' homes, Otto. — *La bandera catalana*, per las tres seccions, García Robles.

A dos quarts de sis de la tarde, sortirà solemne Professó, que farà 'l següent curt: carrers de Gracia, Balsas, Font, Plassa de Marquillas, carrer de Sant Feliu, plassa del Duch de la Victoria, carrers de Sant Pere, Sant Pau, Mendizabal, Mina, Montserrat. Rambla y plassa de Sant Roch, essent passejada la Imatge de nostre Reyna Moreneta, conduhida per noyetas de la Primera Comunió. Mestres passi la Professó, en lo carrer de Montserrat y devant dels altars aixecats en son curs, s' entonarà un bell himne á la Perla de Catalunya, composició del inspirat Mestre senyor Plans.

A tres quarts de vuyt del vespre, de retorn á la esglesia, se celebrará extraordinaria funció relligiosa en l' Altar Major, transformat en montanya, ab la prédica de consuetut. Coronará tan hermosa festa lo *Besamans* y *Salve Montserratina* cantada á dos chors ab acompanyament de violins per l' escolania de la Parroquia.

—En la Festa Major celebrada darrerament á Castelltersol hi ha hagut aquest any una novetat de las que plauhen als bons catalans.

Per iniciativa de nostra distingida compatricia, la inspirada poetissa N' Agnés Armengol de Badia, se cantaren y ballaren en la plassa pública en l' hora solemnia de sortir d' ofici los tradicionals motius populars la *Dansa* y lo *Ball de ciri*, prenenthi part com en altres millors temps desde 'l diputat á corts y l' Alcalde fins al ultim comparet de l' encontrada.

Aquesta felis innovació, que millor podrian anomenar resurrecció, ha estat d' un ruidós éxit, deventse 'n fonda gratitut á la senyora Armengol de Badia, puig després de compondre lletra apropiada y d' armonisarhi las tonadas populars ab inmillorable acert, ha tingut la abnegació de dirigir personalment los ensaig d' un numerós coro improvisat al efecte pera cantar ditas cançons, en lo quin hi han intervingut d' una manera activa y entusiasta totas classes socials de la població.

Com ja de temps se venia preparant la festa, la gentada pera presenciaria fen inmensa, acudinhi gent de Caldas, Sant Feliu y altres pobles del contorn, fins al punt de que senblava 's tractés d' un Aplech de gran ressonancia.

Al terminar los ballets prorompian los concurrents en atronadors aplausos, y en viscas al coro, á la nostra poetisa y á Catalunya, ab un entusiasme del de més bona lley que darse puga.

En fi, que la diada fou de las profitosas, pera la regeneració del esperit del nostre poble, mereixentne per tan bona obra la senyora Armengol de Badia lo més sincer y mes efusiu dels regraciaments que li envia de tot cor la redacció de LO CATALANISTA, pregantli que no deixi estroncar may lo valió caudal de sas patrióticas iniciativas que tant bons profits ren-deixen pera 'l bé de nostra desdixada terra catalana.

—En lo Centre Industrial tindrà lloch avuy un extraordinari ball de valla corrent lo programa á cárrech de una orquesta d' aquesta ciutat.

—Segons nos anuncia lo «Diario de Sabadell» en la matinada del divendres fou prés en son domicili lo seu director. Lo fet se suposa fill d' un acte arbitrari, que lamentém.

Lo detingut fou traslladat á Barcelona ahont se 'l posá immediatament en llibertat.

—Lo pendó pera la professó de la Verge de Montserrat ha sigut concedit al «Centre Catalá» qui ha designat pera que l' acompanyin com á cordonistas en dit religiós acte al president de la Real Cofradia de Montserrat y al director de l' «Orfeo Catalá» lo reputat Mtre. D. Lluís Millet.

—Segons R. D. s' ha acordat que dels soldats demanats 45.000 sigan per la península y 35. 000 pera Cuba y Filipinas. Com lo contingent del any es de 127. 000 ne quedan 47.000 d' excedents, que si Deu no hi posa remey ja 'ls aniran demanant de mica en mica. Als que serveixin á las colonias se 'ls abona doble temps del que serveixin.

—Lo resultat del arrendament de las cédulas ha sigut desastrós. De quaranta provincias subastadas una sola ha tingut postor y encara á sota preu del demanat. No es estrany lo que li succeheix al ministre d' Hisenda: te massa gana y á las tres quartas parts d' Espanya menjan miseria per dinar y miseria per sopar.

—Hem rebut un elegant cartell programa de las festas que celebrará la vila d' Olot en honor de sa excelsa patrona la Verge del Tura durant los dias 7, 8, 9, 10 y 11 del mes corrent. Lo cartell está escrit en catalá y conté alguns dibuixos del més bon gust.

—Lo distingit primer actor castella don Francisco Fuentes na entrat á formar part de la companyia dramática que baix la direcció del eminent actor senyor Vico actua en lo Teatro de Novetats de Barcelona.

—La temporada d' hivern en lo Teatro Romea de Barcelona comen-sarà 'l dia 2 del vinent mes d' Octubre.

—Ha sigut nombrat Ecónomo de la parroquia de Sant Feliu d' aquesta ciutat, lo doctor don Feliu Sardá y Salvany, Pbre.

Felicitém á nostre distingit compatrici per tan honrós nombrament.

—Lo vehi poble de Sant Quirze de Tarrasa auy celebra sa tradicional festa major.

—Ha sortit lo cuaderm número 29, any VII, corresponent al passat mes de Juny del *Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya* que conté notables travalls dels senyors J. Massó y Torrents, Lluís de Martorell y N. Font y Sagué y la continuació de la monografia *Lo Llusanés* de don Pelegrí Casades y Gramatxes.

—Ha sigut nombrat Ecónomo de la parroquia de Sant Feliu d' aquesta ciutat, nostre il·lustrat compatrici doctor D. Feliu Sardá y Salvany.

—Lo valent setmanari popular «Lo Regionalista», desde son desterro de Girona, prepara un número extraordinari pera'l dia 11 de Setembre, qu' anirà dedicat á commemorar la trista diada de la caiguda de Barcelona al pes de las armas castellanas y francesas.

—Ventatjas del centralisme:

Per falta de pago de la contribución territorial fou embargada una finca del terme de La Garriga y avans que 's celebrés la subasta pera sa venda, l' amo, qu' estava en situació apurada, la enagená, avansantse á la Hisenda. Quan després volgué fer efectius los tres trimestres que devia y que pujavan á 16 pessetas, lo fisch li hi va fer pagar per recárrechs y costas del expedient per valor de 226'50 pessetas.

—Al cim de la casa que s' ha acabat en lo carrer Ample, cantonada al de la Plata, de Barcelona, hem vist onejarhi com á senyal de que s' ha arribat al cim de la mateixa, la bandera catalana en lloch de la que 's rutinariis acostuman á posar en semblants cassos.

Felicitem al contrateista d' obras per tant justa innovació.

—Recomaném als embarca soldats lo següent solt d' un periodich barceloní.

«A dos cuarts de set de la tarde sortiren del Hospital militar variis soldats que, segons sembla, havian sigut donats d' alta y anavan á marxar á sos respectius pobles. L' estat d' aquells infelissos era verdaderament lamentable. Casi cap d' ells podia caminar ni sostenirse drets per sas propias forsas, tenint de apoyarse en alguns sanitaris que 'ls acompanyavan. Un era portat en una cadira per un soldat de Sanitat y un guardia municipal.

La vista d' aquells desdixats defensors de la pátria causá penosissima impressió entre 'ls vehins y tranzeunts que presenciaren son pas, fentse molts y tristos comentaris al veure aquella professó d' espectres.»

—Diumenge passat se celebrá una important festa patriótica al Mas nou, pintoresca vila de la costa de llevant. L' «Orfeo Catalá» de Barcelona fou lo qui va organ'sar dita festa, gracias á la iniciativa de son digne mestre-d'rector en Lluís Millet, que es fill d' aquella vila.

Se cantaren molts cansons populars catalanas, estrenantsen una titulada «La bandera catalana», lletra de 'n Riera y Bertrán y música de Garcia Robles. Dita composició, que 'l dimecres vinent se dará á conèixer en lo concert del «Orfeo» en lo Teatre Euterpe d' aquesta ciutat, fou acullida ab frenétichs aplausos.

Continuá tant important associació musical en sa profitosa tasca, puig aixís se va refent la patria que ja casi 'ns havia desfigurat la influencia de la malehida centralisació.

—Lo llorejat escultor D. Agustí Querol ha comensat á modelar la estàtua del poeta y autor dramátich catalá don Frederich Soler, que s' ha de col·locar en la plassa del Teatre de Barcelona.

—La festa celebrada á Buenos Aires per la colonia espanyola, baix la presidencia del ministre plenipotenciari, á la memoria de la escriptora, ja difunta, la inoblidable Rosalia Castro de Murguia, fou solempníssima, prenenthi part literats espanyols y argentins. Y com á complement á la festa, publicà un número extraordinari, model tipogràfic, *El Eco de Galicia*, ahont se consagran los més entussiasmas recorts á la celebrada autora dels *Cantares gallegos*.

—Segons diu la *Bibliografia Española*, la notable publicació *Revue Hispanique*, que surt á París, donará á conèixer pròximament una obra de molt interès pera 'ls estudis de llinguística catalana. Se tracta de la felis troballa d' un exemplar complert d' un copiós vocabulari català-llati y llatí català, imprés en caracters gòtics, á Barcelona, per Carles Amorós dintre 'l primer deseni del sigle XVI, y anterior, per consegüent, á las obras similars de que 's te noticia. L' autor del vocabulari no consta en las *Memorias* de Torras Amat ni en el *Suplemento* de Corominas.

—Dintre pochhs dias arribará á Valls hostatjarse en una gran masia del Bosch, propietat del Excm. Sr. D. Tomás Salvany, D. Emili Castellar. Com lo gran conceller dels actuals governs durant sa estada en lo Camp no coneixerá la miseria ni se li farà veure l' estat precari, casi desesperat de nostras classes treballadoras, com viurá en mitj de la esplendidesa, al tornar á Madrid al costat de la Cort, podrà seguir aconsellant que deu sostenirse la guerra á tot drap fins á deixar ben afiançada la soberania d' Espanya en sas colonias, ja que 'l pahis *que ell ha vist* neda en l' abundancia y res li importa fer nous y grans sacrificis en aras del seu amor á la patria.

—De un periodich barceloni:

Noticias rebudas per diferents conductes, convenenen en que per alguns pobles immediats á nostra frontera se nota moviments de personas conegudas per sas ideas carlistas, y alguns per haver fet ademés la passada campanya.

S' assegura que s' han celebrat algunas reunions sobre las quals res s' ha pogut traslluhir, puig ja se sab que la més complerta reserva caracteriza als partidaris del Pretendent, diferenciante en aixó de nostres polítics governants.

Per lo que 's veu, encare no s' ha acabat la ratxada de sorpresas que venen aterrant á la pobre Espanya.

—A Noruega existeixen duas fàbricas de farina de peix, producte novíssim y que sembla estar donant excelents resultats. Aquesta nova farina s' obté de la carn del bacallá y d' altres peixos molt abundants en aquellās regions, ab exclusió absoluta de las demés parts de son cos. S' assegura que reuneix excelents cualitats nutritivas, fabricantse ab ella sobre tot *varis pastels*, ja sola, ja barrejantla en certas proporcions ab farinas ordinarias. Ab los caps de peix y altrās parts menos sustanciosas

de son cos, se fabrica un bon aliment pera 'l bestiar. Una sola de las fábricas nornegas entrega anyalment al consúm més de 70.000 kilos d' aquesta nova farina.

—Diu «La Renaixensa»:

«Los diaris parlan aquets dias del viatge que han fet á S. Sebastián lo Sr. Portas y altres individuos del cos de policia de la provincia de Barcelona encarregat de perseguir als anarquistas. Se diu que l' objecte del viatge obeheix á las gestions que s' están fent per crear un nou cos de policia per vigilar als extrangers indocumentats que 's refugian á España. Los travalls fets fins are sembla que ne han donat cap resultat, douchs ab tot y ser molts los aspirants castellans per las plassas del nou cos, se troban ab ls dificultat de que casi cap d' ells sab llenguas extrangeras, condició indispensable pera ingressar en dit cos.

En vista d' aquest grave inconvenient, se diu que un cap gros de Madrid ha tingut la pensada de proposar que s' obligui als extrangers á parlar castellá á tot drap fins en la esfera privada.

No 's diu encara ahont aixecarán lo monument que s' ha de dedicar al autor de la pensada.»

—La companyia catalana posará en escena avuy per la nit, la bonica comedia en tres actes *L' olla de grills* y la pessa en un acte *L' anti-quari del Putxet*.

—En lo teatro Camps de Recreo, tindrà lloch avuy á la nit una gran funció d' ópera italiana, en la que hi pendrá part nostre compatrici lo aplaudit tenor Sr. Puig Escursell; la ópera escullida es *I Puritani*, prenenthi part dit tenor y los senyors Aragó y Leon y la aplaudida tipie senyora Bianchini.

La orquesta estará composta de 20 professors.

Accions del Banch

DE SABADELL

SE COMPARAN Y VENEN

Carrer de las Balsas, número 28

A V Í S

Pera tots los assumptos relacionats ab la Societat de Segurs
contra incendis

La Catalana

dirigirse á D. Antoni de P. Capmany, carrer de Sant Joan, 43.

===== SABADELL =====

GEOGRAFIA DE CATALUNYA

PER

FRANCISCO FLOS Y CALCAT

Consta de 208 planas en octau, conté varis grabats, entre ells dos
mapas y sols val l' exemplar, enquadernat

===== SIS RALS =====

y al engrós á QUINZE PESSETAS la dotzena.

Las demandas poden ferse al autor, Rech, 31, 2.^{on}, Barcelona, que
serán enviadas mediant la remissió del import en sellos de franqueig
ó lletres de fácil cobro.

OBRA NOVA

TERRA BAIXA

Drama en tres actes y en prosa

ORIGINAL DE

Angel Guimerá

Se ven en las principals llibrerías.

Preu: 2 pessetas.

FONDA SIMON

Cuyna á la verdadera catalana; bonas habitacions pera famílias y particulars; molta natedat y economía.

Espartería, 6 y Vidriería, 12

(BORN VELL). - BARCELONA

Aquesta casa fá 62 anys que dona diariament la sopa als pobres.

Fayans Catalá

Fábrica de Cerámica Artística

DE

M. BURGÜES Y COMP.^a-Crehueta, 92-SABADELL

IMPREMTA. En la d' aquest periódich, carrer de CALDERON, 36, se fan tota classe de treballs á preus reduhits.

Plegadors de cartró á las midas que 's desitxin,

se 'n poden servir ab tota urgencia.

IMPREMTA TUGAS.- CALDERON, 36

Im rempta y Encuadernacions de Pere Tugas, Carrer de Calderón, 36.—SABADELL.